

Izšla vsak četrtek popoldne. V slučaju praznika dan poprej. Posamezna številka stane Din. 1.—. Uredništvo: Ljubljana, Stari trg 2/1.
CENA: za en mesec Din. 4.—, za četrt leta Din. 12.—, za pol leta Din. 24.—

Inserati, reklamacije in naročnina na upravo „Jugoslovanska tiskarna“, Kolportažni oddelek, vhod s Poljanskega nasipa 2. Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Inserati se zaračunajo po dogovoru.

Državni nameščenci.

Državni nameščenci se obupno bore že veliko let za svoj obstanek! Malenkostne poviške službenih prejemkov so dosegli vedno prepozno v času, ko je val draginje ž davno prehitel priboljšek. Ob prevratu so državni nameščenci jasno dokazali, da so steber države! V takratni zmešnjavi so bili na svojih mestih in delali neumorno v blagor naše države kljub temu, da so jih mučile vsakdanje skrbi za prehrano družine. Le tisti, ki je sodeloval v državnih uradih, more pravilno ceniti te muke! Koliko tujerodnih nameščenecv je odšlo iz sedanjega ozemlja naše države v republiko Avstrijo, za katere ni bilo tukaj nadomestila! Medtem se je vsled novih razmer, bistvenih izprememb v gospodarskem življenju in vsled splošnega preseljevanja nakopičilo v državni upravi ogromno dela! Državni nameščenci niso obupali, z veseljem so delali. Celo doma v nočnih urah in danes lahko rečemo, da so po neprimerno trudopolnem delu spravili vse zopet v red!

Državni nameščenci ni zahteval bajno visokih plač! Prosil je leta in leta, naj se mu za pošteno delo vsaj toliko da, da bo mogel stanu primerno, dostojno živeti s svojo družino in da se bo mogel, prost vsakdanjih skrbi za obstanek, popolnoma posvetiti svojemu poklicu! S službeno pragmatiko se je lani sicer nekoliko zboljšalo nezno stanje, toda vprašanje dejanske preskrbe državnih nameščenecv še daleko ni rešeno! Bolje bi bilo, da bi ne bilo omenjene pragmatike, dokaz temu nad 30 moč tožba pri državnem svetu in splošno nezadovoljstvo državnih nameščenecv čudežev delati ne zna, trpi s svojo družino vedno pomanjkanje, vsled česar ga že vsakdo pomiljuje in ni čuda, da je zgubil ugled tisti stan, ki naj bo ponos vsake urejene države! Državni nameščenec je doživel nezasluzeno ponižanje, uničenje moralno in materialno.

Z veseljem je uradništvo pozdravilo deklaracijo nove vlade, ki hoče dejanske in korenito odpraviti takratni škandal, pod katerim tako nezno stanje državnih nameščenecv! Če se bo obljuba v deklaraciji izpolnila, potem smo napravili v konsolidaciji notranjih razmer velik korak naprej, kajti le zadovoljno uradništvo bo skrbelo za točnost, zakonitost in red v državi. Kritje za dostojno preskrbo svojih nameščenecv so naše republike Avstrija, Ogrska in druge nasledstvene države, tem lažje more plačati naša država svoje nameščence, ki je znatno bogatejša od preje navedenih.

Koliko stane skromno vzdrževanje družine državnega nameščenca z ženo, tremi otroci v starosti od 15, 10 in 6 let ter služkinje, se lahko prepriča vsak iz naslednjih podatkov po avtentičnih virih:

1.) Prehrana:

	Din.
mleko dnevno 3 l a 375 je letno	4.106.—
sladkor 6 kg mesečno a 23.—	1.656.—
kruh 2 kg dnevno a 7.—	5.110.—
kava zrnata 3/4 kg mesečno a 52.—	468.—
žitna 1 kg mesečno a 15.—	180.—
meso 1 1/2 kg dnevno, povprečna cena za govedino, teletino in prešicevo a 28.—	15.330.—
mast 6 kg mesečno a 37.— letno	2.664.—

prikuhe:

2 opoldne, 1 zvečer a 5.— Din., letno	5.475.—
drugi dodatki (špecerija) olje, kis, moka za kuho, dišave, paste, milo, lug etc. mesečno	6.000.—
vino: —	

2.) Obleka, obutev, perilo:

Obutev po dva nova para čevljev za starše, starejšega otroka za tri leta a 300.— Din., 2 nova para čevljev za dva mala otroka a 175.— Din., letno	700.—
2 popravili letno za čevlje treh odraslih a 75 Din., letno	300.—
2 popravili letno za čevlje 2 mala a 50.— Din., letno	200.—

obleka:

po 4 obleke za tri odrasle na dve leti (zimski in letni) a 1.250.— Din., letno	7.500.—
Dito za dva mala a 650.— Din., letno	2.600.—

perilo:

Izdelovanje posteljnega perila letno	500.—
po tri moške srajce za očeta in sina a 125.—	750.—
" " spodnje hlače " " " " 63.—	378.—
" " ovrtnike " " " " 20.—	120.—
" " 6 parov nogavic " " " " 20.—	240.—
" " 2 para manšetov " " " " 20.—	80.—
" " 2 kravati " " " " 50.—	200.—
" " 1 klobuk " " " " 180.—	360.—
" " 6 žepnih robcev " " " " 100.—	100.—
" " 1 zimsko jopico " " " " 100.—	200.—
Perilo za mater polovico gornjega brez posteljnine, letno	1.214.—
Perilo za dva mala otroka 1/4 gornjega brez posteljnine za vsakega letno	1.214.—

3.) Stanovanje:

Najemnina letno	4.000.—
Razsvetljava, mesečno 30.— Din., letno	360.—
Kurjava, drva 6 m ³ a 170.—	1.020.—
premog, 30 q a 45.— Din., (računjeno zelo nizko) letno	1.350.—

4.) Posli:

Zavarovalnine mesečno 25 Din., letno	300.—
Plača mesečno 250.— Din.	3.000.—

5.) Šolanje otrok:

Šolske potrebščine a 300 Din., letno	900.—
Izvenšolska izobrazba (glasba itd.) 70.— Din.	840.—

6.) Razni stroški:

Članarina kulturnim in strokovnim društvom	100.—
drugo (zdravniki, zdravniški honorari in razni nepredvideni stroški) letno	700.—
Potrebščine znašajo skupaj letno ali mesečno 5.900.— Din.	70.815.—

Pripomnimo, da je v teh postavkah računano šolanje otrok v službenem kraju državnega nameščenca. Gorje pa državnemu nameščencu, očetu, ki mora dati otroka v šolo v drugi kraj izven službenega mesta in plačevati zanj stanovanje in hrano!

Vprašanje nastane, koliko ima državni nameščenec prejemkov! Službeni prejemki pred vojno in po vojni službeni pragmatiki iz leta 1923 so sledeči:

	Predvojno			Kategorija	v letu 1924	
	čin razvid	zlatih kron	ali Din.		Din.	Potemtakem ima sedaj manj kakor pred vojno Din.
uradniki	I.	24.000	408.000			
	II.	20.000	340.000	I.	76.800	263.000
	III.	17.000	289.000	I.	70.800	218.200
	IV.	15.000	255.000	I.	54.360	200.640
	V.	13.540	230.180	I.	54.360	175.820
	VI.	8.888	151.096	I. II.	44—45.000 35.166	96.000—107.000 115.830
	VII.	6.727	114.359	I. II.	36.000 31.000—34.000	78.299 80—82.000
	VIII.	5.166	87.822	I. II. III.	31.000 26.000—29.000 23.000	57.162 58—62.000 64.500
	IX.	4.040	68.680	I. II. III.	22.900 23.000—26.000 23.000	45.760 43—46.000 45.000
	X.	3.172	53.924	I. II. III.	19.500 20.600 20.760	34.364 33.248 33.164
	XI.	2.704	45.986	II. III.	16—18.000 18.300	27.600—30.000 27.668
poduradniki	začetnik	1.270	21.590		11.325	10.265
	po 10 službenih letih	1.700	28.900		14.180	14.720
	po 20 službenih letih	2.150	36.550		16.600	19.950
službe	po 30 službenih letih	2.600	44.209		18.840	25.360
	začetnik	900	15.300		9.495	5.805
	po 10 službenih letih	1.140	19.380		12.180	7.200
	po 20 službenih letih	1.380	23.460		14.220	9.240
	po 30 službenih letih	1.800	30.600		15.300	15.300

Kakor je torej iz predstojee omenjene tabele razvidno, so bile predvojne plače v primeri s sedanjimi veliko višje! Ker pa je od tega že preteklo nad 10 let in so se draginjske razmere bistveno poslabšale, je dokazano, da je državni nameščenec prišel za svoje pošteno delo v propast in da se mora to za ugled naše države v inozemstvu in za konsolidacijo notranjih razmer tako pereče vprašanje državnih nameščenecv enkrat na zadovoljiv način spraviti iz dnevnega reda! Upamo, da se to posreči novi vladi, ki je že pozvala centralna oblastva

in organizacije državnih nameščenecv, da naj do 1. sep. t. l. stavijo predloge za izpremembo zakona o službeni pragmatiki in uredbe o razvrstitvi.

Čim se pa ta zadeva uredi, bi bilo pa neobhodno potrebno, da se takoj izdajo kar najstrožje odredbe za pobijanje draginje in proti neupravičenemu navijanju cen vseh življenskih potrebščin, kontrola o točnem izvrševanju teh odredb naj bi se pa poverila energičnim državnim funkcionarjem!

Politični pregled.

Pri nas.

Velike težave so delali novi vladi radikali in Pribičevići demokrati, ki so bili trdno prepričani, da jo vržejo. Medtem se je bil namreč vrnil iz Rusije predsednik HRSS gospod Radić, ki je v svojem prvem govoru v Zagrebu zopet povdarjal republikansko stališče Hrvatov, to je, da Hrvatska slejkoprej hoče biti republika v okviru federacije jugoslovanskih narodov. To izjavo so seveda reakcionarji hudo izrabljali in hoteli vplivati zlasti na kralja, da bi omajali stališče nove vlade, katero Radićeva stranka podpira. Uspeha pa niso imeli. Pašić je sam vse pokvaril, ko je v svojem govoru na shodu radikalne stranke v Beogradu povdaril, da je za Veliko Srbijo in da mu je žal, da so Srbi dali Hrvatom in Slovencem enake pravice. Mož se je tako za vedno onemogočil kot državnik, Radić pa ga je hudo zdelal in obenem naglašal, da bo vlado lojalno podpiral, dokler se bo držala v svoji deklaraciji proglašanih smernic. HRSS pa je od vlade obenem zahtevala

vzpostavitev kraljevega namestnika

na Hrvatskem. Parcelacija Hrvatske v oblasti, ki jo je začela izvajati prejšnja vlada v smislu vidovdanske ustave, naj se ustavi in vzpostavi staro stanje, ki je vladalo, ko je Hrvatska imela še bana. Hrvatska naj ostane ena enota kakor je bila svojčas kot kraljevina pod monarhijo. Radić je zahteval tudi, da se imenuje zopet ban in da se njegova oblast razširi na Dalmacijo. Od teh dveh reči je odnehal, ker bi Srbi tega za enkrat ne prenesli, pač pa je dosegel vzpostavitev kraljevega namestnika z oblastjo nad celo Hrvatsko. S tem je tudi vlad

utrdila svoje stališče

in si stekla zaupanje Hrvatov. Vlada dela počasi, pa sigurno. Najprej si hoče ustvariti dober in pošten uradniški aparat. Obenem preganja korupcijo. Kadar bodo prišle nove volitve, ki morajo priti, ker Hrvati sami delajo zanje, da se izvoli zbornica, ki bo pripravljena in sposobna temeljito revidirati odnose do Hrvatske. — bo nova vlada imela jako ugoden teren, ko bo ljudstvu pokazala sliko strašne korupcije, ki se je uganjala pod Pašićem in Pribičevićem, oziroma Žerjavom.

V Sloveniji je vlada odstavila velikega župana Baltiča in Pirkmajerja in na njuno mesto imenovala Šporna ter dr. Vodopivca. Zaenkrat sta še ostali ljubljanska in mariborska oblast, upati pa je, da se Slovenija združi zopet v eno celoto kakor Hrvatska.

Proletarska zvestoba.

(Pismo zaprtega dr. Milana Lemeža vdovi Mihaela Moškercu.)

Ljubljana, 12./8. 1924.

Velecenjena gospa!

V častno vašo roko, ki jo imam v roki, dopoldne vest, da ni več prijatelja Moškercu, da je odšel na večno pot, da je doživel izmučeno telo in za večno zaspalo. Med poletnim cvetjem spi moj prijatelj Moškerc in meni je težko.

Kadar je težko človeku pri duši in bi kriknil v obnemogli tugi, tedaj postanejo stene preozke in samo narava s svojo večno razsežnostjo lahko sprejme našo tugo in ji da utehe. Ali nemorem uteči v naravo, ljudje so zaklenili vrata in zidariji zamrežili lino nad glavo.

In tako je ostalo le eno, da sem se vzpel k lini nad sabo in se naslonil in gledal, kako se trgajo megle nad tivoljskim gričem in se solnce razliva v širokih plamenih na razgaljene zelenje.

V tivoljskem drevoredu je prijatelj Moškerc sedel lani ob tem času. Bil je lep, solnčen avgustov popoldan. Veselo se je smehljaj in iskreno sva se pozdravila in potem sva hodila skupaj in se dolgo razgovarjala. Nisva se dolgo poznala, ali ne vem, če prvič, ko sva se spoznala, mi je postal drag in kadarkoli sva se srečala, sva dolgo govorila in se nisva mogla ločiti.

Nekega dne pa sem dobil list od prijatelja Moškercu, v boleznih in trpljenju napisan. Po dolgih dneh sem šele prišel, ker odlašal sem od dneva v dan; bal sem se svidenja ob bolniški postelji. Lažje je trpeti sam, kakor gledati in molčati ob trpljenju sočloveka-prijatelja. Konečno sem se odločil k težki poti, ker glas v meni je dejal, da ne smem več odlašati.

Trpljenje je bilo zarisano v njegovem obrazu in tam sem spoznal tudi Vas, tiho in molčečo, zatopljeno v težke misli. Nisem ga več videl. Še enkrat sem ga potem iskal v bolnici, ali ni ga bilo več tam. In tu sem sprejel njegove pozdrave in mislil sem, da ga obiščem, ko pridem v svobodo.

Ali prišlo je drugače. Ne morem ga niti spremljati na njegovi poslednji poti. Ob linici bom slonel, ko zapoje zvonovi v slovo in moja duša ga bo spremljala tja na polje med grobove. In kadar pridem v svobodo, bom romal na njegovo svetišče, kjer bode Vi tolikokrat molili svoj solzni rožni venec.

Nosil bom njegov spomin skozi življenje, v moji notranjosti bo bival kakor svetel žarek večernega solca.

Velecenjena gospa, ob bolniški postelji Vašega dragega moža sem Vas srečal na poti življenja. Ne zamerite mi, da sem se oglašil v tem težkem trenutku, ki je prišel in ko Vam ravnokar odneso njega, to dobro zlato dušo.

Svetilo mu bode solnce na zadnji poti v vsej svoji divni poletni krasoti in tiho bo legel na svežo grudo večer s svojo hladno senco.

Pet bo ura in kmalu bodo zazvonili zvonovi in njih pesem se bo razlila po mestu in splavala tja na polje.

Sprejmite moje globoko spoštovanje in moje udane pozdrave!

Dr. Milan Lemež.

Delavska zveza.

Preska. Končno po dolgem čakanju se je tudi pri nas dne 22. t. m. izvršila volitev župana za občino Medvode. Ponovno je bil izvoljen bivši župan Alojzij Žerovnik. V novi občinski odbor je bilo izvoljenih 8 odbornikov Del. zveze, od katerih so trije občinski svetovalci, eden pa podžupan.

To je sicer lep uspeh za prvi nastop tukajšnega delavstva s svojo kandidatno listo. Pač pa bi bil lahko uspeh še večji, da niso vse druge tukajšnje liste delavstva begale ter razni agitatorji na vse načine intrigirali, da oslabijo samostojni delavski nastop, kar se jim je žal za enkrat posrečilo, ker so dobile podpise dealcev tudi vse druge liste poleg delavske, kar je prav karakteristično, kajti **niti jedna naših občinskih kandidatnih list se ni mogla sestaviti, da nebi imela tudi delavskih podpisov**, dočim se je kljub temu lista Del. zveze sestavila iz kandidatov nižjega delavskega obrtnega stanu brez drugih magnatov.

Težka je res bila prva preizkušnja, toda upamo, da **ravno zato** bo rodila tem večje sadove za delavstvo v bodoče. Skrb delavskih zastopnikov v obč. odboru bo morala biti pač ta, da so v vednem stiku s svojimi volivci na raznih shodih in sestankih Del. zveze, da se tudi naše izventovniško delavstvo globokeje prebudi v stanovski svoji zavesti in dolžnosti ter spozna potrebo solidarnosti delavstva.

Kako sta delavstvo in kmet-ski stan navezana drug na drugega.

Zadnjič smo skušali pokazati, v kakšni tesni zvezi si stoje gospodarske koristi kmetov in delavcev z ozirom na **brezposelnost**. Rekli smo, da za **odpravo brezposelnosti** je nujno potrebno **zadružništvo**. Kmet in delavec se morata tako izobraziti, da **bosta ta dva stanova** potem **zadružništva** mogla **tekmovati** tako z zasebnim, kakor z organiziranim velekapitalom. Kajti jasno je, da **velekapitalisti poljubno izrabljajo delavstvo in svojevoljno določujejo cene** industrijskim izdelkom in vsemu blagu na svetovnem trgu **le vsled tega, ker se nimajo bati nobene konkurence**. Kakor hitro bi se delavci vposobili za vodstvo tovarov, industrijskih obratov, rudnikov itd., bi se razmere v produkciji in trgovini temeljito spremenile, ker bi nastala **tekma med delavskimi in kapitalističnimi podjetji**. Dejstvo, da delavstvo ne razpolaga s kapitalom, nas pravi nič ne ovira, ker imamo državno oblast in zakonodajno skupščino, katera more in je tudi dolžna v slučaju potrebe posredovati in **ščititi delovno ljudstvo z zakonom**. Mi vidimo, da državna oblast to svojo nalogo in pravico tudi vrši, ali vsaj hoče vršiti, čeprav ne vselej pravično in tako kakor bi jo morala. Vendar si ne smemo prikrivati dejstva, da **dokler se delavstvo samo ne vposobi tako, da bo zmožno voditi industrijske obrate uspešno in samostojno, bo ostala tudi najpravičnejša državna oblast popolnoma brez vsake moči proti kapitalističnemu izkoriščanju**.

Ali morda ne vidimo tega dejstva dovolj jasno povsod: — tako pri meznih bojih kakor pri krizah v konjunkturi itd. Ali je morda potreba navajati v dokaz tega dejstva primere iz gospodarskih kriz in meznih bojov, ki so vselej s tem v zvezi, ko se odigrava vselej in povsod tako očitno, da mora biti res popolnoma slep, kdor tega ne vidi?

Delavci! Ali se zavedate, kdo je kriv, da se gospodarji in delničarji podjetij, tovarov, rudokopov itd. prav nič ne ozirajo na državno oblast, če vas hoče ščititi? Pomislite vsaj na tiste primere, ki ste jih v zadnjih letih sami preživeli in tako trdo preskusili, pa vam bo vse dovolj jasno.

Saj ste videli, kako velike dobičke so si delili delničarji tovarov, rudokopov itd. Pri vsem tem pa so vas tlačili s tem, da so vam mezde znižavali, delovni čas daljšali, vam nakladali več dela, omejevali svojevoljno obrate pod najrazličnejšimi pretevezami, kršili vaše delavske pogodbe itd. Najlažje pa ste mogli spoznati, kako ste bili popolnoma brez moči in brez zaščite, ko ste velikokrat doživeli, da so n. pr. **istočasno delavce odpuščali** ali omejevali obratovanje in **uvajali daljši delovni čas** ter se niso gospodarji podjetij prav nič zmenili za vse proteste in tudi ne za posredovanje vlade.

Vse drugače pa bi se bojevali in dosegli uspehe delavci, ko bi bili **spособni voditi obrate sami**. Boj bi bil lahek, kratek in vspesen. Kadar bi se delavcem godila krivica, bi lahko poklicali državno oblast, ki bi odredila naj dobiijo gospodarji in delničarji od kapitala, ki je naložen v obratu, le primerne obresti, obrat pa naj vodijo delavci sami. Tako bi nastala za kapitalistične podjetnike in delničarje nevarna, za delavstvo in kmeta pa zdrava in dobra konkurenca in **tekma med industrijskim delavstvom in kapitalizmom**. **S tem pa bi ne bilo še pomagano delavstvu, če se istočasno tudi kmetijski stan ne bi vposobil** potem **zadružništva** **tekmovati z veleagrarci na svetovnem trgu, kjer se določujejo cene živilom in surovinam**. Ako bi zaostal kmetijski stan v svoji izobrazbi ter jasnem in pravilnem pojmovanju socialnega vprašanja, je jasno, da bi sva zavednost in prizadevanje delavstva bilo brezuspešno, ker v **tem slučaju bi se kapitalisti polastili surovin in vseh kmetijskih produktov ter bi istotako kakor do zdaj s podraženjem teh stvari izrabljali in izkoriščali poleg kmeta tudi delavca**.

Menda nam ni treba o tem več izgovljati besed, ker **vsakdo, ki ima le količjak razuma ter se ozira na dejanske razmere v življenju, lahko dovolj jasno uvidi, kako je kapitalistično izkoriščanje tudi samo enega iz-**

med teh dveh stanov — kmeta ali delavca — **istočasno in neposredno pogubno za oba**.

Jasno je, da se kapitalizem popolnoma neovirano uveljavlja v pogubo celotne družbe, ako se mu posreči obvladati in izkoristiti tudi **samo en stan, kmeta ali delavca**. Dejanske razmere in izkušnja nas uči in nam dovolj jasno dokazuje to dejstvo. Istotako nam mora biti na podlagi dejanskih razmer in gospodarskega razvoja v družbi jasno, da **kmet in delavec**, po svojem značaju in namenu, katerega ustvarjajo vsakokratne potrebe v družbi, **tvorita vsak zase svoj poseben stan, ki sta pa po svojih gospodarskih in eksistenčnih prilikah tako drug na drugega navezana**, da se socialno vprašanje **samo enega** teh dveh stanov **sploh ne da rešiti, ker propasti tudi samo enega** izmed teh dveh stanov **vpliva z nujno silo gospodarskih naravnih prilik na neizogibno propast tudi drugega**.

Tako vidimo, da sta **kmet in delavec** po svojem naravnem poklicu **res dva različna stanova**, ki sta pa z ozirom na socialno vprašanje **kakor nekaka absolutno nedeljiva enota**. Tega se mora vsak kmet in vsak delavec zavedati, kajti **edino od te zavesti** je odvisno skupno, **istočasno in vspretno**, tako umsko kakor stvarno, **gospodarsko prizadevanje in uspešni napredek v boju proti sedanji kapitalistični socialni nemorali**, ki ni nič drugega, kakor praktično uveljavljanje liberalizma in brezverstva.

Delavec in kmet.

Prometna zveza.

Vse nastavljene **železničarje** opozarjamo, naj pazijo, da ne zamudejo zakonitega roka za pritožbe na državni svet, ki znaša 30 dni, odkar je uslužbencu dodeljen **rešenje**.

Opozarjamo, da je treba pritožbe na državni svet poslati direktno, rekomandirano, in sicer v dveh izvoddih. Pritožbi je treba priložiti v vsakem primeru dva prepisa rešenja. Pravilnost prepisov naj potrdi z žigom in podpisom službeni načelnik. Priložiti pa se morajo tudi druge listine po vsebini pritožbe. Kdor se n. pr. pritoži, da mu ni bila všteta vojaška služba, mora priložiti dva prepisa »vojaške isprave«. Kdor se pritoži, da mu bil preveden v prvo kategorijo, mora priložiti dva prepisa šolskih spričeval; kdor se pritoži, da se mu niso vštela službena leta pri železnici, mora priložiti dve potrdili svojega službenega načelnika, iz katerega bo razvidno od kdaj in do kdaj je služil, oziroma služi pri železnici itd. Skratka, navedbe v pritožbi morajo biti podprte z dokazili, to je z dokumenti. Pravilnost prepisov šolskih spričeval in drugih takih dokumentov mora overovati sodišče (za kar ni treba kolkov).

Združeni odbor vseh železničarskih organizacij je imel v soboto dne 16. avgusta sejo, na kateri so končno uveljavno sestavile resolucije o krivicah, potrebah in zahtevah železničarjev. V nedeljo 17. avgusta se iste prečitale na sestanku železničarjev v »Rokodelskem domu« v Ljubljani. Vse resolucije so bile brez ugovora in z odobravanjem sprejete. Nato je šla delegacija k ministru za promet g. Sušniku, ki je bil slučajno v Ljubljani ter mu predložila resolucije. Minister je zagotovil, da bo skušal ugoditi vsem stavljenim zahtevam, ter je povdaril, da se bo pri svojem delovanju, kar se osobja tiče, oziral na želje in zahteve železničarjev, ter da bo v ta namen po potrebi sklical **enketo zastopnikov vseh žel. org.**

V ponedeljek dne 18. t. m. je bila delegacija združenih odgizacij tudi pri g. direktorju ljubljanske direktcije dr. Borkotu, ki je izjavil, da se že revidira prevedbe nameščencev.

Glede progovnih delavcev, za katere se zahteva, naj bi se na zimo ne odpustili iz dela, temveč obdržali stalno v službi, ker sicer ne morejo živeti, je izjavil direktor, da se bo na to oziralo, v kolikor je zato razpoložljivih kreditov. Povedal je, da tega odpuščanja progovnih delavcev čez zimo od dela, ozir. omejitve zaslužka, je kriva prejšnja vlada, ki je tozadevne kredite, ki so bili od ravnateljstva predlagani, v proračunu črtala. Upamo, da sedanja vlada ne bo s progovnimi delavci tako brezsrčno ravnala ter da preskrbi za te največje reveže pri železnici, če treba, tudi naknadnih kreditov.

Iz resolucij navajamo za danes radi pomanjkanja prostora samo tole:

Za vse nastavljeno osobje prejšnjih kategorij poduradnikov in slug se zahteva prevedba vsake kategorije v celoti v ono najvišjo kategorijo novega zakona, ki je po uredbi mogoča, in sicer iz razloga, ker imajo uslužbenci iste prejšnje kategorije vsi enake strokovne izpite in enako službeno uporabo. Zato naj se ne ozira na dovršene šolske razrede, temveč na strokovne izpite v smislu člena 201, zakona o državnem prometnem osobju in razpisa ministrstva pravde št. 70753 od 14. decembra 1923 (M. D. št. 34668/1923), ki izrecno predpisuje: »da se ima vsaki zvaničnik, odnosno služitelj, za koga se donese odloka, da se prevede, razvrstavi brez obzira na »ma kakvu« školsku spremu i da zakonodavac u prelaznim naredjenjima odstupa od zahteva kvalifikacije itd.«

Stalni delavci rokodelci, ki imajo več kakor 15 let službe, naj se na osnovi člena 10., zakona o drž. prom. osobju in člena 1. uredbi o razvrščanju drž. prom. osobja čimprej prevedejo v I. kategorijo zvaničnikov.

Delavci na normiranih mestih (pri bivši juž. žel. takozvani »Vpoklicni« delavci, pri drž. žel. z dekretom ali brez dekreta intimirani delavci), ki opravljajo službo nastavljenih uslužbencev (kurjačev, premikačev, zaviračev, strokovnikov, pisarniških in skladiščnih slug, delovodij, vozopiscev, lampistov, snažilcev voz, avizerjev,

prog. paznikov, prog. čuvajev, prog. obhodnikov itd. itd.) potem postajni in skladišni delavci, kolikor so stalno potrebni in kot taki normirani, naj se takoj prevedejo v ustrezne kategorije in grupe po zakonu o drž. prometn. osobju.

Kolikor za prevedbo rokodelcev in delavcev na zakon v letošnjem proračunu manjka kreditov, naj se izposlujejo naknadni krediti.

Za progovne deavce naj direktije takoj ugotove za vsako progovno sekcijo stalni minimalni stalež progovnih delavcev, ki bodo brez ozira na vremenske neprilike in zimski čas tudi stalno zaposleni in stalno plačani. Pri tem normiranju sedanjih stalnih progovnih delavcev pa ne sme doleteti redukcija. Za začasna sezonska dela naj uprava najame pogodbeno delavce proti pogodbeni mezd.

Razen zahtev o prevedbi in razvrstitvi uradnikov, poduradnikov in slug ter prevedbi rokodelcev in delavcev na nove meзде in izplačilo razlik od 1. oktobra 1923. so v resolucijo sprejete še sledeče zahteve:

Revizija že izvedenih delavskih mezd, 20 odstotni dodatek za delavce v eksekutivni službi, mezde za državne praznike, 100 odstotkov hranarine za delavce, prevedba rokodelcev in delavcev v I. kategorijo zvanikov, prevedba delavcev na normiranih mestih v ustrezne kategorije novega zakona, delavski zaupniki, Ocena vrednosti upravnih in službenih stanovanj ter izplačevanje razlike v stanarini. Vozovni razred (oni, ki so imeli poprej višje kot po novi naredbi, naj obdrže prejšnjega). Službena obleka. Takse za odloke o administrativnih kaznih. Prsonalni premog. Volitve v bolniško blagajno. Čiščenje strojev. Službena dovoljenja za režijske karte. Sprejem odpuščenih delavcev po stavki 1920. Izplačilo razlik na nove plače od 1. oktobra 1923.

Drugi del obsega one točke, za katerih rešitev bo treba več časa, bodisi, ker se bodo morala obravnavati v narodni skupščini, bodisi iz drugih razlogov, in sicer: Pravilniki v smislu zakona (po čl. 6 pravnik o pomožnem osobju in delavcih, po čl. 35 pravnik o povišanju redne stanarine za 30, 20 in 10 odstot., po čl. 8 in 49 pravnik o postranskih prejemkih, po čl. 64 pravnik o ocenjanju, po čl. 84 pravnik o službeni obleki, po čl. 91 uredba glede prometnega osobja ob mobilizaciji in med vojno, po čl. 107 pravnik o brezobrestnih posojilih, po čl. 114 pravnik o voznih olajšavah). Starostno zavarovanje rokodelcev in delavcev. Revizija zakona in uredb o razvrščanju državnega prometnega osobja. Uslužbeni lokalih železnic. Stanovanjske hiše. Pokojnine, provizije in miloščine.

Kakor že omenjeno, je vrhovni odbor to resolucijo odobril na seji dne 16. avgusta. Na seji je bilo popolno soglasje med vsemi zastopniki. Različnost v mnenjih posameznih zastopnikov so se v stvarni debati zenačile, tako da je odbor svoje prvo delo v redu in lepo dovršil in vseh trehkih diforenc med posameznimi organizacijami ali njih zastopniki.

Vsem tov. železničarjem sporočamo, da so dobile dne 21. t. m. vse žel. organizacije v Ljubljani preko direktije drž. žel. dopis min. za promet št. 17016/24 od dne 17. avgusta 1924 v Beogradu, s katerim se poziva **vse organizacije, naj čimprej, po možnosti že do 1. septembra t. l., predložijo svoje predloge za premembo zakona o državnem prometnem osobju in uredbi v razvrščanju.**

Tako vidimo, da se g. minister in sedanja vlada z vso resnostjo in odločno pripravlja za poravnavo krivic, ki se nam gode. Pripomniti pa moramo pri tem, da je še ogromno število neorganiziranih železničarjev, ki le zabavljajo in godrnjajo čez organizacije, sami se pa zase niti toliko ne pobrigajo, da bi vsaj povedali, kaj in kako hočejo, da se jim odpomore.

Delavci in neorganizirani tovariši! Skličite vsaj sestanke, kjer se skupaj dogovorite in sestavite svoje predloge, katere vpošljete v Ljubljano na centralo katerekoli organizacije, da se bodo vaše zahteve in težnje zastopale po vaši želji in volji. Zdaj je čas, da se odpravijo krivice, ki se vam gode. Če se pa sami zase nočete brigati, vedite, da si boste sami krivi, če boste tudi v nadalje zapostavljeni. Posebno ne pustite se begati in zaslužiti od radikalnih in žerjavovskih poturic, ki vas odvrčajo od organizacij samo zato, da bi vas še nadalje zlorabljali v namene tistih, ki so zakrivali vse krivice, ki jih morate prenašati.

Tov. dopisnike P. Z. prosimo, na nam oprostite, ker radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti vseh dopisov, ki bodo pa prišli na vrsto prihodnjč.

Jesenice. Tu se je vršil v nedeljo dne 17. t. m. do obiskan shod skupine »Prometne zveze«, na kateri je poročal strokovni tajnik P. Z. tov. Beltram iz Ljubljane o resolucijah, ki so bile sestavljene po delegatih združenih organizacij v Ljubljani. Njegovo poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto ter smo se mogli prepričati, da združeni odbor delegatov vseh železniških organizacij vrši vestno svojo dolžnost.

Maribor. Skupina »Prometne zveze« Maribor je sklicala za dne 19. avgusta t. l. ob 19. uri zvečer v dvorano »Zadružne gospodarske banke« javen železničarski shod, katerega se je udeležilo nad 1500 železničarjev, največini delavcev iz mariborskih delavnic, pa tudi iz proge. Za shod je bilo veliko zanimanje ter so prišli udeleženci celo iz Sevnice, Zidanega mosta, Celja, Poljčana, Pragerskega itd. Na shodu sta poročala narodni poslanec Žebot in tajnik P. Z. tov. Beltram in Ljubljane. Poročevalcema so zborovalci sledili z velikim zanimanjem in pozornostjo v natlačeno polni dvorani in po hodnikih nad 3 ure. Prečitale, obravnavale in deloma tudi spopolnile so se resolucije, ki so jih sestavili delegati združenih organizacij v Ljubljani. Tov. Beltram je v svojem nad dveurnem poročilu obrazložil poleg spomenic in aktualnih vprašani železničarjev tudi stališče, katerega zastopa »Prometna zveza« napram drugim strokovnim or-

ganizacijam in strankam, posebej pa še stališče napram naši politični organizaciji v SLS. Njegovo poročilo so zborovalci sprjeli z navdušenim in soglasnim odobravanjem. Istotako so z zanimanjem in odobravanjem sledili poročilu g. poslanca Žebota, ki je v njemu lastnem temperamentnem govoru žigosal korupcijo in strankarsko krivičnost Pašičeve vlade, ki je bila v zaščito Pribičevičevih demokratov in nasilja ter v največjo pogubo vsega delovnega ljudstva. Z željo, da se še večkrat snidemo na takih sestankih, se obema poročevalcema iskreno zahvaljujemo. Bog živi!

Iz Zaloga pri Ljubljani. Pri nas se je v nedeljo dne 17. t. m. ustanovila skupina »Prometne zveze«, katere šteje že 33 članov. Na ustanovnem občnem mzboru je poročal tudi strokovni tajnik »Prometne zveze« iz Ljubljane tov. Beltram, ki nam je obrazložil pomen organizacije v splošnem, posebej pa še pravila in namen »Prometne zveze« kot organizacije krščansko mislečih železničarjev. Iz njegovega govora smo spoznali in se prepričali, da, če hočemo kdaj doživeti boljših časov, morajo najprej vse strokovne organizacije delati skupno in sporazumno v vseh stanovskih zadevah, potem pa, ko se vse strokovne organizacije med sabo sporazumejo, morajo zahtevati od vseh političnih strank, da to izvedejo.

V odbor so izvoljeni: Rupret Štefan, predsednik; Srebrnjak Matija, podpredsednik; Dečman Anton, tajnik; Ivan Čuder, blagajnik; Zajc Fran, blag. namestnik; Korkalj Jakob in Ulčakar Ivan, odbornika. Nadzorstvo: Vrankar Anton in Rakovec Jakob, Delegat za centralni občni zbor P. Z. Avsec Anton. Načelstvo.

Progovni delavci se oglašajo! S proge smo prejeli sledeči dopis: V »Pravici« čitamo, da smo progovni delavci najbolj zapuščeni in zapostavljeni, ker so premalo organizirani in se ne zavedajo svoje stanovske dolžnosti. Res je to, da se premalo zavedajo svojega žalostnega položaja, zabavljajo in debatirajo še, a da bi se enotno organizirali in si potem potom organizacije izboljšali svoj žalostni položaj, to še marsikateremu ne pride na misel, ker marsikateri misli: **bodo že drugi delali za nas!** Pa ni tako! Sami si moramo pomagati naj-

Direkcija državnih železnic v Ljubljani.

Štev. 34.923/III. Ljubljana, dne 23. VIII. 1924.

Okrožnica št. 150 - III.

Predmet: Prevedba delavcev na urnine.

Vsem postajam!

Generalna direkcija drž. žel. je izdala pod št. 7355 od dne 20. avgusta 1923 naredbo glede ukinjenja delavskih mezd in uvedbe urnin. Ta naredba se priobči v celoti v Službenem listu. V naslednjem podajamo najvažnejše določbe v izvlečku in prirejene za uporabo edine prometnega odelenca:

Čl. 7 Začasnega pravilnika od leta 1920 se razveljavlja in mesto tega se uvaja svobodna pogodba med delavci in edinicami, ki jih zaposlujejo.

Merilo za odrejevanje delavskih zaslužkov bo v bodoče tržna cena delavnih sil dotičnega kraja, pri čemur se upošteva njena vrednost in sposobnost dotičnega delavca, ki naj se zaposli in se pogaja za delo.

Za prevajanje delavcev na nove zaslužke se predpisuje sledeče postopanje: Pri vsaki edinici se sestavi takoj komisija, sestojeca iz načelnika dotične edinice, enega uradnika, enega delovodje in enega izmed starejših deavcev, ki ga imenuj načelnik. Ta komisija ugotovi najmanjše in največje nagrade za poedine vrste

Priloga k okrožnici št. 150.

Podlaga za določevanje tržnih cen delavskih sil.

Vrsta službe	I. Snažilci postaj, bivalnic, stranišč			II. Snažilci tirov, perona, ključenoše			III. Snažilci kretnic, postajni delavci, skladišni delavci			IV. Vozovni snažilci, rezervni postajni delavci, pisarn. sl.			V. Stalni zavirači, razkuževalni delavci, delavci za pisarniška dela		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Leta službe															
Drag. razr.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
pod 1 let.	2.75	2.75	2.75	3.—	3.—	3.—	3.—	3.—	3.—	3.25	3.25	3.—	3.50	3.50	3.25
1—3	3.—	3.—	3.—	3.25	3.25	3.25	3.50	3.25	3.25	3.75	3.50	3.25	4.—	3.75	3.50
3—8	3.25	3.25	3.25	3.50	3.50	3.50	4.—	3.75	3.50	4.50	4.—	3.75	4.75	4.50	4.—
8—15	3.50	3.50	3.50	4.—	4.—	3.75	4.50	4.25	4.—	5.—	4.50	4.25	5.50	5.—	4.50
15—20	3.75	3.75	3.75	4.50	4.25	4.—	5.—	4.75	4.50	5.50	5.—	4.75	6.—	5.50	5.—
čez 20 let	4.—	4.—	4.—	5.—	4.75	4.50	5.50	5.25	5.—	6.—	5.75	5.50	6.50	6.—	5.50

Postajni delavci! Spreglejte vsaj enkrat! Prečitajte okrožnico pazljivo ter pregledajte razpredelnico o za vas določenih urninah, da boste vsaj enkrat spoznali, kako se vas dela in skrbi.

Kako naj v današnjih razmerah živi delavec samec z 550 dinarji mesečnega zaslužka? Kako naj preživijo družino delavci, ki imajo 8 do 15 let službe, če zaslužijo komaj do 700 dinarjev mesečno. Ali je sploh mogoče, da

prvo, potem nam bodo šele drugi. Tisto neumno zabavljanje čez organizacije, češ, da so vse za nič, da se nobena za delavca nič ne briga, naj enkrat neha med nami. Organizacija, če ne ve za zahteve posameznih kategorij in če jih ji nobeden ne predloži, tudi ne more sama od sebe nič delati. Drugače pa je, če se člani zavedajo svojega stanovskega položaja ter potom organizacije stavijo svoje zahteve za izboljšanje svojega stanovskega položaja ter združeni drežajo, zahtevajo izboljšanje, se enkrat gotovo nekaj doseže.

Ko bi se mi prej zavedali svojega žalostnega položaja in bi združeni zahtevali potom organizacije zboljšanje svojega bednega stanja, ne bi nam bil bivši Pašičev režim tako kruto jemal tistih borih pravic, ki smo jih prej imeli: stalnost in provizijski sklad. In zato, da se nam ta kruta krivica odpravi, ki nam jo je prizadejal bivši koruptni Pašičev režim, ki nas je hotel vse usuzniti v kapitalistični jarem, zato se vsi do zadnjega organizirajte! Zato pa delavci vseh kategorij, posebno progovni delavci, spregledajte vsaj sedaj, ko smo že tako tepeni, ka msmo prišli s svojo brezbriznostjo, kako so delali z nami in kaj so nam nameravali vzeti višji go: podje! Naše stare pravice, po katerih bi bili vsaj za silo preskrbljeni za starost, so nam vzete, poleg tega nas pa lahko še vsak šef ali načelnik vrže na cesto, kadar hoče, ne da bi se imeli kam pritožiti.

Torej, kadar boš zadosti izrabljen, izgaran, ko boš pustil svoja najboljša leta in svoje najboljše moči na progi v mrazu, v vročini, v dežju in snegu, ko ne boš za nobeno rabo več, takrat ti pa poreče kak brezsrčen šef: ala hajdi, marš na polje, za nas nisi več sposoben, za nas si dodelal!

Zato vam, kličem tovariši še enkrat: Spreglejte in organizirajte se vsi do zadnjega in sicer tam, kamor kak po prepričanju spada, da si z združenimi močmi priborimo nazaj vse svoje stare pravice, ki nam gredo po božjem in človeškem pravu. Zato pa skupaj vsi, da bomo vedno na straži za svoje pravice in za zboljšanje svojega nad vse žalostnega položaja, katerega smo brez dvoma sami krivi vsled dosedanje brezbriznosti in malomarnosti.

službe in te nagrade zmanjšane za 5% (ker je pri železnici delo stalno) tvorijo osnovo za prevedbo. Ista komisija prevede delavce svoje edinice od dosedanjih zaslužkov na nove.

Delavci, ki so ocenjeni kot slabi, se, ako še nimajo treh let službe, takoj odpustijo v odpovednem roku po začasnem Pravilniku, ako imajo nad tri leta službe se jim dosedanj povprečni zaslužek na uro določi kot urnina.

Naredba glede prevedbe velja le za osebe, ki ostanejo stalno delavci, ne pa tudi za one, ki so delavci le začasno in čakajo na nastavitve. Glede poboljšanja plač teh slednjih izda ministrstvo še navodila.

Izdatki za prevedbo na nove zaslužke se morajo gibati v mejah s proračunom odobrenih kreditov, ki se jih ne sme prekoračiti.

Odrejamo, da vse postaje takoj sestavijo komisijo in prevedejo delavce na urnine po gorenji naredbi. V postajah z malim staležem osobja more biti število članov komisije tudi manjše kakor 4. Za podlago prevajanja naj služijo izkazi A in B, ki so jih postaje izgotovile po navodilih okrožnice št. 129-III z dne 28. julija t. l.

V vseh stolpcih izpolnjene in po vseh članih komisije podpisane izkaze predložijo postaje najkasneje do 28. avgusta t. l. prometnemu oddelku direktije.

Direktor: Dr. Borko s. r.

bi si tak delavec mogel ustanoviti družino? In vse to je delo tiste vlade, ki hoče biti v Jugoslaviji kot edina narodna in državotvorna.

Delavci, če niste še spregledali, da Pašić, Pribičević, Žerjav in vsi njih pomagači delajo nato, da sploh delavec ne bo mogo več živeti človeku vredno življenje, vam ne more nihče več pomagati.

Krekova mladina Sneberje-Zadobrava. Nekoliko naj omenimo tudi ml gibanje naše podružnice, Društvo ima dosedaj dva odseka, pevski in dramski, katere prav lepo napredujeja.

Letos je nastopil pevski zbor prvič na znanem koncertu pod vodstvom g. Fr. Breskvarja v Senski pri Sv. Jakobu, ki je po tako kratkem času dosegel prav lep uspeh. V prvi vrsti pristrčna hvala gre tov. Bres-

Krekova mladina.

Izjava. Podpisano društvo »Krekova mladina« izjavlja, da nima nikakih zvez z upravo brošure »Mobilizacija poštenjakov« in so se izvršile zadnje terjatve brez njene vednosti in dovoljenja.

Za Krekovo mladino: Franc Kordin, predsednik.

Krekova mladina Sneberje-Zadobrava. Nekoliko naj omenimo tudi ml gibanje naše podružnice, Društvo ima dosedaj dva odseka, pevski in dramski, katere prav lepo napredujeja.

Letos je nastopil pevski zbor prvič na znanem koncertu pod vodstvom g. Fr. Breskvarja v Senski pri Sv. Jakobu, ki je po tako kratkem času dosegel prav lep uspeh. V prvi vrsti pristrčna hvala gre tov. Bres-

kvartarju za njegov trud, ki se je zavzemal za to, da tudi Krekova mladina kot prva delavska izobraževana org. pokaže javno, da stopa na plan, na polje izobrazbe in zna ceniti pevsko umetnost.

Tako se tudi razcvita delo dramatičnega odseka. 18. avgusta se je vršil prvi redni občni zbor. Otvoril ga je predsednik tov. Jos. Čermak v precejšnjem številu članov in podal poročilo o sedanjem delovanju Dramatičnega odseka. Nato so podali funkcijonarji svoja poročila, iz katerih je bilo razvidno, da je odbor delal popolnoma na poti prave požrtvovalnosti.

Nato je bila predlagana kandidatna lista ter so bili izvoljeni v odbor: Predsednik tov. V. Rozman, podpredsednik tov. Iv. Kamšek, tajnik Jos. Čermak, blagajnik F. Kamšek, revizor tov. Iv. Vodnik, arhivar tov. Fr. Košič. Imenovani so prav agilni delavci ter je pričakovati, da bodo tudi v nadalje svojo nalogo vestno vršili.

Prisrčne pozdrave pošilja vsem Krekovecem in čitateljem »Pravice« naš vrli član Maks Avšič, I. armijska oblast, Novi sad, Bačka. Tov. I. V.

Strokovna zveza.

Papirniški delavci.

Goričane-Medvode. Naše delavstvo ima še menda to srečo, da skoro vsak novi gospod, ki pride med nas, prinese delavstvu nove neprijetnosti. Z mesecem junijem t. l. je namreč opustil tukaj službo bivši zdravnik dr. Bogdan Derč, na njegovo mesto je prišel zdravnik dr. Cirman. Ni še preteklo dva meseca, kar ta gospod vrši svojo službo tako vestno in točno, da kmalu nebo hotel noben bolnik več k njemu. Imamo namreč slučaje, ko pacientom ta gospod ne napravi niti recepta. Vkljub temu, da so težko bolni, da jih gre obiskati na dom. Zopet imamo slučaj, da je poslal zdravlila popolnoma brez navodila za uporabo. Ko ga klijentinja na to opomni, pa pravi, da ta zdravlila niso za njo. Vzame jih nazaj, pacientinja pa čaka zastoj drugih zdravil. Ko se pacientinja v skrajni sili posluži zdravnika v bližini in ob prvi priliki to pove dr. Cirmanu, jo ta surovo zapodi iz tovarniške ordinacijske sobe ter zaklene vrata za njo. Obenem pa ji še zapreži, da bo nastopil pri obratnem vodstvu, da njo odslovi iz tovarniške službe.

Kajne, lepo zna zdraviti naše ljudi dr. Cirman?! Izjavil se je tudi, da »starim babam« (našim delavkam) ne bo prepisoval zdravil. Gospodu dr. Cirmanu pa naročamo, naj gre in naj si najprvo ozdravi svoje manire, potem naj zdravi šele ljudi. Toda ne našega delavstva. Službo naj si zbere drugje! Naše delavstvo ga je že sito.

Tovarniški delavci.

Kleparji in instalaterji. V nedeljo 24. avgusta t. l. se je vršil v salonu pri »Novem svetu« na Gosposvetski cesti ustanovni občni zbor skupine kleparjev in instalaterjev SZTD. Predsednik pripravljalnega odbora tov. Frkov Avguštin otvori občni zbor ter pozdravlja vse navzoče kleparje in zastopnika centrale. Nato tov. Frkov na kratko poroča o delovanju pripravljalnega odbora ter ugotavlja, da je od prvega sestanka pred enim mesecem in do danes naraslo članstvo za 16 članov in da šteje skupina že 36 članov. Navzoči so vzeli poročilo z zadovoljstvom na znanje, nakar preide tov. predsednik na prvo točko dnevnega reda: volitev odbora. V odbor so bili predlagani in enoglasno izvoljeni sledeči tovariši: Predsednik Frkov Avguštin, namestnik Strgar Franc, tajnik Lukner Franc, namestnik Kožuh Jožef, blagajnik Pfeifer Jožef, namestnik Kosirnik Jožef, pregledniki računov Katnic Mirko, Lončar Franc.

Za zaupnike v posameznih delavnicah so bili izvoljeni: Kosec Franc pri Fliegelnu, Knez Anton pri Ferenču, Borštnik Ivan pri Žitniku in Pauer Ivan pri Justinu na Glincah. Za delegata na zvezni občni zbor je bil določen tov. Pfeifer Jožef.

Pri slučajnostih poda tov. predsednik besedo zastopniku centrale P. Lombardotu, ki pozdravi zbor v imenu SZTD. Z veseljem ugotavlja veliko zanimanje in navdušenje ljubljanskih kleparjev za pravo in pošteno strokovno delo v organizaciji, dalje opominja novo izvoljeni odbor na stvarno delo in pravilno izvrševanje zaupanih mu funkcij. Posebno poudarja važnost pritožb članov, ki se tičejo službenega razmerja, da iste v pravem času pridejo na gotovo mesto in da se kolikor mogoče ugodno rešijo. Med slučajnostim predlaga tov. Strgar, da naj se novoizvoljeni odbor zavzame, da se članu Strletu Francu izposluje za njegovo preko 50 letno vestno službovanje pri G. Kornu primerno darilo, oziroma priznanje. Predlog se sprejme. Ker nima nihče več kaj pripomniti, se tovariš predsednik zahvali za obilno udeležbo ter zaključi občni zbor. Prva odborova seja se vrši v petek 29. t. m. v zveznih prostorih Stari trg 2/III.

Društvo diplomiranih babic v Sloveniji

Izjava. Dne 20. marca t. l. je izšla v našem listu notica pod naslovom: »V deželni porodnišnici«, ki je žigosala razne pojave.

Društvo diplomiranih babic, ki sicer ni bilo v zvezi z dopisom, je podvzelo vse potrebne korake, da se razno govoričenje razčisti. Društvo je prišlo do zaključka, da je bila omenjena notica popolnoma neosnovana in neresnična.

Odbor društva diplom. babic.

Zahtevajte »PRAVICO« po vseh gostilnah in javnih lokalih posebno še v industrijskih krajih!

Dopisi.

Grosuplje. V Grosupljem imamo gg. župana J. Kadunca, gostilničarja I. Rusa in mesarja F. Javornika, ki si že tretje leto prizadevajo, kako bi na škodo občinarjev in vasi Blato, Gatina in Male Brvace oddali vodo iz občinskega vodovoda tovarnarju A. Šinkovcu.

Ker bomo zadevo o priliki obširneje opisali, povejmo v informacijo za danes samo tole: Tovarnar A. Šinkovec je dobil dovoljenje za otvoritev obrata v svoji tovarni, ne da bi bil imel za delavstvo zdravo pitno vodo. Nam se sicer to zdi neumljivo, kako da je mogla politična oblast kaj takega zagrešiti, vendar smo prepričani, da so imeli gospodje zato gotovo utemeljene razloge, čeprav ne moremo razumeti, kako da se tak nedostatek, ki je iz zdravstvenega ozira absolutno nedopusten, ni že pred otvoritvijo obrata odstranil.

Dejstvo je, da hočejo sedaj gori imenovani gospodje in posebno še kraji, okrajno glavarstvo v Ljubljani, za vsako ceno preskrbeti pitno vodo v tovarno na škodo tistih občinarjev, za katere je bil vodovod že prvotno namenjen ter načrti in proračuni že pred vojno l. 1913 izdelani. Posebno zanimivo je to, da postopa okrajno glavarstvo v tej zadevi proti odlokom kr. pokrajinske uprave in g. velikega župana v Ljubljani.

Tako n. pr. je pokrajinska uprava, oddelek za notranje zadeve, odredila z odlokom št. 12023 z dne 27. aprila 1923 na pritožbo vaščanov med drugim tudi, da: »Predvsem je torej ugoditi prošnji prebivalcev vasi Blato, Brezje, Gatina in Hrastje in jim dati zahtevano vodo in šele v zadnji vrsti Šinkovcu.«

Na ponovno pritožbo tovarnarja Šinkovca je pokr. uprava z odlokom št. 32158 z dne 12. novembra 1923 odločila: »Če bo torej po napeljavi in preje navedene vasi še dovolj vode na razpolago, tedaj tudi proti oddaji tovarnarju Šinkovcu ne bo pomisleka — pod pogoji, o katerih pa bo moral še enkrat sklepati občinski odbor.« Končno imamo še odlok g. velikega župana št. 37755/23 z dne 25. januarja 1924, ki se glasi: »Pritožba tovarnarja Šinkovca, datirana z dnem 11. oktobra 1923, se kot nepravilna in ne pravočasno vložena, pa tudi kot neutemeljena končno veljavno veljavno zavrača.

Županstvu naročam vsled tega, da izvrši sklep občinskega odbora v seji dne 12. avgusta 1923 in na podlagi tega sklepa tudi vse pogoje, določene v pravomočnem tuuradnem odloku z dne 12. novembra 1923, št. 32158.«

Namesto, da bi županstvo postopalo v smislu citiranih odlokov, se je iz bogvedi kakšnih vzrokov stvar tako zavlekla, da se je vršil šele 2. maja t. l. komisijoneli ogled na licu mesta, na podlagi katerega je izdalo okrajno glavarstvo tozadevno razsodbo, št. 4504/4 z dne 15. julija 1924, ki določa med drugim nič manj kakor tole: »V smislu § 64 zakona z dne 15.5 1872 del. zak. št. 16 dovoljuje vsled tega podpisano sresko poglavarstvo razširjanje grosupeljskega vodovoda v vasi Male Brvace, Brezje, Dolnje Blato, Gatina in Prapreče ter v tovarno d. d. A. Šinkovec, ker iz javnih ozirov protim ni nikakega pomisleka.«

Izmed pogojev, k katerim se še o priliki povrnemo, omenimo za danes samo enega, ki se glasi: »Stroški novoga razširjanja vodovoda bodo obteževali novo priključene kraje. Tudi za čas katastrofe bi bilo pitne vode zadostiti tudi za obrat Šinkovec, v tem času bodo pa vsi posestniki v splošnem interesu napajali živino itd. na javnih vodotokih. Če se pokaže, da bo manjkalo vode, bo novopriključenim vasem naložiti dolžnost, da poskušajo ojačenje vodovoda od studenca pod Gradiščem in Polico in sicer na stroške novopriključenih posestnikov Male Brvace, Dolnje Blato in Gatina.«

Torej na račun vaščanov iz vasi Blato, Gatina in Brvace naj bi se preskrbelo vodo tovarni Šinkovec. V slučaju suše pa naj bi zaradi tovarne gonili kmetje živino napajati n. pr. iz Perovega v dolino. Radovedni smo, kako dogo se bodo še perovski in grosupeljski kmetje pustili voditi in zastopati od sedanega župana in odbornikov vodovodnega odbora I. Rusa in F. Javornika, ki ta tako skrbijo za naše kmete.

Za danes ne rečemo drugega kakor, da naj vsak sam sodi in skuša uganiti, kje je »pravica« in kako je to mogoče, da se okrajno glavarstvo v Ljubljani ne ozira na zakon in pravomočne odloke pokrajinske uprave in velikega župana.

Bivši zastopnik prizadetih vaščanov.

Zahvala.

Vsem, ki so nas tolažili ob prebitiki izgubi in ki so spremili našega nenadomestljivega soproga, sina, strica, nečaka in očeta sirot, gospoda

Mihaela Moškerc-a

na njegovi zadnji poti, v prvi vrsti prevzvišenemu gospodu knezoškofu za obisk v boleznih pokojnika in potem na mrtvaškem odru, č. oo. p. Angeliku, gg. Smodeju in Gosarju za v srce segajoče govore, dr. Periču, dr. Zarniku in vsem, ki so ga v dolgi bolezni razveseljevali z obiski, g. Karolu Čeču ravnatelju Jugoslov. tiskarne, g. Alojziju Kocmurju, ki se je nešteto krat skazal prijatelja in dobrotnika, odbornikom in uslužbencem l. del. konsumnega društva, dr. Peganu za vso naklonjenost pokojniku in družini, obitelji g. Antona Volta, ki nam je ves čas samaritansko stala na strani, pevskega društvu »Ljubljana« za gniljive žalostinke, vsem delavskim in prosvetnim organizacijam, ki so ga po svojih deputacijah in z zastavami počastili na zadnji poti, vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov, za vsa izražena sožalja vsem in vsakemu, ki so na kakršnikoli način počastili pokojnika na njegovi zadnji poti stotero Bog plačaj!

KJE?

ZNIŽANE CENE!

KJE?

V poslovalnicah I. delavskega konsumnega društva.

Člani kupijo najceneje v lastni zadrugi. Če rabiš oblačilno blago, obrni se na svojo zadrugo. — Enkrat na leto se lahko zastoni oblečeš, če kupuješ vse v zadrugi, ker dobiš po pravilih **3 % popust.**

Ljubljanski člani in zunanji člani kadar pridejo v Ljubljano, naj ne pozabijo, da dobe v zadrugi gostilni Kongresni trg št. 2 ne samo hrano in pijačo, ampak tudi svoje somišljenike.

PODRUŽNICE:

Djakovo, Maribor, Sarajevo,
: Sombor, Split, Šibenik. :

TELEFON št. 57 in 470.

Pooblaščen prodajalec srečk
Državne razredne loterije.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D

LJUBLJANA MIKLOŠIČEVA C. 10

(v lastni palači vis-à-vis hotela Union).

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolj tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter oskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Kapital in rezerve skupno nad 15.000.000 Din., - vloge nad 100.000.000 Din.

EKSPOZITURA: Bled.

Interesna skupnost:
Gospodarska banka d. d. Nočisad.

Račun poštno-ček. urada:
za Slovenijo št. 11.945,
v Zagrebu št. 39.080.

Pooblaščen prodajalec srečk
Državne razredne loterije.